

Komitety Miejski i Miejsko-Gminny PZPR w Radzynie Podlaskim w latach 1975-1990 i ich spuścizna aktowa

Polska Zjednoczona Partia Robotnicza powstała z połączenia Polskiej Partii Robotniczej i Polskiej Partii Socjalistycznej na Kongresie Zjednoczeniowym ruchu robotniczego 15 grudnia 1948 r. Jej podstawowym celem była budowa w Polsce ustroju komunistycznego. PZPR była kierowniczą siłą polityczną do schyłku lat osiemdziesiątych XX wieku. Relacje wewnętrzne poszczególnych ogniw partii oparte były na tzw. *centralizmie demokratycznym*¹. Organizację i zakres zadań PZPR określały „Deklaracja ideowa PZPR” oraz „Statut PZPR” uchwalony na Kongresie Zjednoczeniowym, zmieniony i uzupełniony przez VII Zjazd PZPR w grudniu 1975 r.² Najwyższą władzę partii stanowił Zjazd zwoływany na ogół co cztery lata. Najwyższą instancją w okresie między zjazdami, która kierowała całokształtem pracy partii, był Komitet Centralny funkcjonujący poprzez cykl posiedzeń plenarnych, zwoływanych nie rzadziej jak raz na cztery miesiące. KC powoływał Biuro Polityczne, które kierowało pracą w okresie między posiedzeniami plenarnymi, oraz Sekretariat – kierujący pracą bieżącą. Poza tym KC powoływał wydziały, komisje i inne organy pomocnicze PZPR. Komitetowi Centralnemu podlegały komitety wojewódzkie, które nadzorowały pracę komitetów miejskich, miejsko-gminnych i gminnych. Zasadniczym ogniwem organizacyjnym PZPR były podstawowe organizacje partyjne (POP), do których obowiązywały

¹ Nt. relacji poszczególnych ogniw wewnątrz partii komunistycznej zob. np. D. Magier, *Podstawowe organizacje partyjne w systemie biurokratycznym Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej*, [w:] *Dzieje biurokracji na ziemiach polskich*. Tom IV, red. A. Górak, D. Magier, Lublin-Siedlce 2011 (w druku).

² *Deklaracja ideowa PZPR. Statut PZPR uchwalony na Kongresie Zjednoczeniowym w dniu 15 grudnia 1948 r.*, Warszawa 1952; *Statut PZPR ze zmianami i uzupełnieniami uchwalonymi przez VII Zjazd PZPR w grudniu 1975 r.*, Kraków 1976.

był należeć każdy członek i kandydat partii. Ich odpowiednikami były zakładowe, obwodowe (terenowe) w miastach i wiejskie podstawowe organizacje partyjne. Pierwsze tworzone w przedsiębiorstwach, instytucjach, urzędach, spółdzielniach, szkołach, drugie i trzecie – w miejscu zamieszkania członków partii, w przypadku, gdy w miejscu ich pracy nie było organizacji partyjnej.

Struktura organizacyjna PZPR była wynikiem leninowskiej „zasady terytorialno-produkcyjnej”, oznaczającej de facto wszechobecność organizacji. Powoływała ona swoje organizacje podstawowe we wszystkich środowiskach zawodowych, miejscach pracy, przy czym struktura ta ściśle skorelowana była z podziałem administracyjnym kraju, co oznaczało, że odpowiednim ogniwem administracyjno-terytorialnym państwa odpowiadały właściwe ogniwa organizacji³.

Wszystkie zamieszczone w artykule zdjęcia ukazują Miejsko-Gminną Konferencję Sprawozdawczo-Wyborczą PZPR w Radzynie Podlaskiej w dniu 4 grudnia 1983 r. Prezydium Konferencji, od lewej siedzą: Ryszard Sarnowski, Zbigniew Falkowski, Witold Chołopiak, Stanisława Kirsch, Stanisław Baran, NN, Czesław Staszczak, NN, NN, Wacław Zielnik i Tadeusz Grzywaczewski. Źródło: APL O/R, Zbiór fotografii Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Komunistycznej w Białej Podlaskiej, sygn. 121.

Wyjaśnienia wymaga umiejscowienie początku działalności komitetów miejskich PZPR. Powstały one, oczywiście, wraz z powstaniem partii w 1948 r., lecz – zgodnie z instrukcją w sprawie archiwalnego opracowania akt PZPR w archiwach KW PZPR z marca 1969 r. – akta wytworzone przez komitety miejskie były przekazywane do archiwum Komitetu Wojewódzkiego, gdzie tworzone z nich struktury wielozespołowe

³ S. Dziabala, *Struktura i zasady organizacyjne PZPR*, [w] *PZPR (1948-1978)*, red. A. Dobieszewski, J. Gołębiowski, Warszawa 1978, s. 161-162.

złożone z instancji szczebla powiatu i jednostek mu podległych (komitety miejskie, gromadzkie, POP i komitety zakładowe)⁴. Do czerwca 1975 r. organizacja PZPR odpowiadała trójstopniowej strukturze organów administracji, której głównym ogniwem były instancje powiatowe. Na mocy ustawy z dnia 29 listopada 1972 r. (realizującej decyzję podjęte przez Plenum KC PZPR z dnia 27 września 1972 r.) podstawową jednostką administracyjną uczyniono gminy, zaś w miastach wielkości Radzyna Podlaskiego od grudnia 1973 r. terenowym organem administracji państwowej uczyniono naczelnika miasta, który wykonywał swoje funkcje przy pomocy podległego mu urzędu miejskiego⁵. Data rozpoczęcia działalności przez Komitet Miejski PZPR w Radzynie Podlaskim wyrażona w tytule jest zatem umowna. Po reformie administracyjnej z 1975 r. wytyczne Centralnego Archiwum KC PZPR zalecały przejście akt wszystkich wcześniej funkcjonujących komitetów i zamknięcie ich w ramach „starych” zespołów archiwalnych komitetów wojewódzkich na 31 maja 1975 r. (pozwalając przesunąć cezurę na początek lub koniec roku w razie problemów z rozdzieleniem akt)⁶. Jednakże w praktyce często zdarza się, że pierwsze akta zachowane w „nowych” komitetach pochodzą z 1973/1974 r., tj. od momentu reorganizowania urzędów administracji terenowej w związku z realizacją ustaw z 22 i 23 listopada 1973 r.⁷ Komitety miejskie zachowały ciągłość organizacyjną oraz niezmienny skład osobowy z okresu wcześniejszego. Wyboru nowych władz Komitetu Miejskiego PZPR w Radzynie Podlaskim dokonano dopiero na pierwszej Konferencji w dniu 26 listopada 1974 r.

Najwyższą władzą miejskiej organizacji partyjnej była Konferencja, która wyłaniała członków Komitetu Miejskiego i ich zastępców, członków Komisji Rewizyjnej i Komisji Kontroli Partyjnej. Delegatów na konferencje gminne wybierały podstawowe organizacje partyjne podczas kampanii sprawozdawczo-wyborczej. Konferencję zwoływał KM po upływie kadencji, na polecenie Komitetu Wojewódzkiego lub na żądanie co najmniej 50% delegatów wybranych na ostatnią Konferencję. Zadaniem Konferencji było – obok wyboru władz komitetu – uchwalanie programu działania miejskiej organizacji partyjnej, ocena działalności KM i ocena realizacji wniosków i rezolucji zgłoszonych przez członków partii. Podczas konferencji wybierano również delegatów na Konferencję Wojewódzką.

Pomiędzy konferencjami władzę wykonawczą partyjną sprawował Komitet Miejski, którego zadaniem była realizacja uchwał Zjazdu PZPR, KC i jego organów, konferencji wojewódzkich, KW oraz własnej konferencji. Jako jednostka partii będącej „przewodnią siłą narodu”⁸, KM nadzorował działalność instytucji państwowych, gospodarczych, oświatowych i organizacji społecznych działających na swoim terenie. Poprzez system nomenklatury kadr, kształtował kadrę kierowniczą tych instytucji. Poza tym rekomendował kandydatów na radnych i rozliczał ich z działalności. Członkowie komitetu wyłaniaли Egzekutywę oraz wybierali I sekretarza.

---

⁴ Pismo Okólne Nr 1 NDAP z 29 kwietnia 1992 r. w sprawie postępowania z dokumentacją przejętą z b. archiwów komitetów wojewódzkich Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (KW PZPR), pkt 1.1.6, [w] *Zbiór przepisów archiwalnych wydanych przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych w latach 1952-2000*, Warszawa 2001, oprac. M. Tarakanowska i E. Rosowska, Warszawa 2001, s. 574.

⁵ Ustawa z 22 XI 1973 r. o zmianie ustawy o radach narodowych oraz ustawa z 23 XI 1973 r. w sprawie zasad organizacji urzędów terenowych organów administracji państwowej (Dz. U. Nr 47, poz. 276 i 280).

⁶ Zob. np. *Wytyczne w sprawie działalności Archiwów PZPR*, CA KC PZPR, Warszawa 1986, s. 31.

⁷ Zob. przyp. nr 4.

⁸ Zob. Konstytucja PRL z 10 II 1976 r. – Dz. U. 1976, Nr 7, poz. 36, art. 3

W skład KM wchodziło 23-33 członków. Członkowie Komitetu tworzyli Plenum KM. Posiedzenia plenarne odbywały się przynajmniej raz na kwartał. Często zapraszano na nie również gości, w zależności od omawianej problematyki. Uchwały podejmowano w jawnym głosowaniu, przy obecności minimum połowy członków. Materiały na posiedzenia Plenum przygotowywane były przez Egzekutywę, komisje problemowe KM oraz administrację państwową, gospodarczą i organizacje społeczne.

Pracą partyjną między posiedzeniami Plenum kierowała Egzekutywa. Spośród swego grona wybierała ona sekretarzy, dla których określała zadania i oceniała ich pracę. Poza tym Egzekutywa zatwierdzała decyzje podstawowych organizacji partyjnych w sprawie przyjęcia i skreślenia kandydatów i członków partii, powołaniu POP i zatwierdzała kandydatów na stanowiska kierownicze będące w jej nomenklaturze. Posiedzenia Egzekutywy odbywały się z reguły dwa-trzy razy w miesiącu. Poza spotkaniami w siedzibie KM, niekiedy odbywały się posiedzenia wyjazdowe – zwykle w zakładach pracy, których działalność miała być omawiana. Egzekutywa KM PZPR w Radzynie Podlaskim liczyła 9-11 członków.

Na czele KM stał I sekretarz wspomagany przez 3 sekretarzy. I sekretarz kierował pracą KM i Egzekutywy, reprezentował instancję na zewnątrz, przewodniczył posiedzeniom. Ponadto prowadził dokumentację tajną, akta nomenklatury i z ramienia PZPR przewodniczył Komisji Współdziałania (PZPR, Zjednoczone Stronnictwo Ludowe i Stronnictwo Demokratyczne). Tak jak pozostali członkowie Egzekutywy, nadzorował pracę wybranych podstawowych organizacji partyjnych. Sekretarze instancji partyjnych początkowo pełnili funkcje przewodniczących rad narodowych, a potem zastępców. Funkcję I sekretarza KM PZPR w Radzynie Podlaskim pełnili Julian

Dobrowolski (1974-1977), Tadeusz Ziomek (1977-1981), Tadeusz Grzywaczewski (1981-1982) i Stanisław Gdala (IX-XI 1982).

Zadaniem Miejskiej Komisji Rewizyjnej była kontrola o ocena sposobu załatwiania spraw przez aparat partyjny, realizacji wniosków POP, a także sposób rozwiązywania problemów zgłaszanych przez ludność. Ponadto kontrolowała prawidłowość opłacania składek, prowadzenia ewidencji i dokumentacji partyjnej oraz wydatkowania funduszu partyjnego. W skład MKR PZPR w Radzynie Podlaskim wchodziło 6-10 członków.

Miejska Komisja Kontroli Partyjnej czuwała nad przestrzeganiem statutu PZPR i pociągała do odpowiedzialności za uchybienia w postawie członka partii komunistycznej (moralność, materialistyczny światopogląd).

W pracy KM istotną rolę odgrywały komisje i zespoły problemowe, które powoływał komitet spośród swoich członków i aktywu partyjnego. Koordynacją działalności ideowej i propagandy partyjnej w poszczególnych ogniwach miejskiej organizacji partyjnej zajmował się Miejski Ośrodek Pracy Ideowo-Wychowawczej z kierownikiem na czele. Pieczę nad działalnością MOPIW dzierżyła Rada Programowa, na której przewodził sekretarz propagandy.

W 1975 r. miejska organizacja partyjna zrzeszała 1223 członków PZPR, którzy należeli do 48 podstawowych organizacji partyjnych⁹. Reprezentatywnymi, czyli takimi, których materiały archiwalne miały zostać zachowane w archiwum KW, były POP przy Liceum Ogólnokształcącym w Radzynie Podlaskim, przy Cegielni oraz przy Rejonowej Spółdzielni Ogrodniczej w Radzynie Podlaskim¹⁰ (akta tych organizacji tworzą odrębne zespoły archiwalne). Do „karnawału Solidarności” liczba członków partii w mieście wzrosła do 1409, by w ciągu lat 1981 i 1982 spaść do 989¹¹.

28 października 1982 r. Plenum KM podjęło uchwałę o połączeniu miejskiej instancji partyjnej z instancją gminną (wcześniej, 29 września 1982 r. taką samą uchwałę podjęło Plenum Komitetu Gminnego PZPR w Radzynie Podlaskim). Celem scalenia instancji miało być: „zintegrowanie etatów partyjnych”, „odbudowa więzi między miastem a wsią”, „koordynacja polityczna administracji miejskiej i gminnej” oraz „możliwość wspólnego wypracowywania wspólnych stanowisk (...) na trudne sprawy zarówno wsi jak i miasta”¹². Wniosek w tej sprawie, skierowany do Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Białej Podlaskiej, został pozytywnie zarekomendowany przez Wydział Polityczno-Organizacyjny KW i 12 listopada 1982 r. Egzekutywa KW podjęła uchwałę

---

⁹ Archiwum Państwowe w Lublinie Oddział w Radzynie Podlaskim, Komitet Miejski Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Radzynie Podlaskim (dalej: APL O/R, KM), sygn. 2, s. 37. Do danych statystycznych podawanych przez poszczególne struktury partii komunistycznej należy podchodzić dosyć ostrożnie, gdyż różne dokumenty wytworzone w tym samym czasie podają różne dane – w zależności od charakteru dokumentu. Warto w tym miejscu dać przykład chociażby źródła, które prezentują w dziele *Materiały* w tymże tomie RRR (*Uniwersum radzyńskich komunistów AD 1975*), które dokładnie podaje liczebność poszczególnych radzyńskich POP. Wynika z niego, że w 1975 r. PZPR w mieście Radzynie Podlaskim liczył nie 1223 a 1090 członków, co zmniejszałoby upartyjnienie radzyńskich w tym czasie z 16 do 11%. Jako że drugi dokument był przeznaczony jedynie do użytku wewnątrzpartyjnego (klauzula niejawności), skłaniałbym się raczej ku danym podawanym właśnie w nim.

¹⁰ Wykaz reprezentatywnych POP w województwie białkopodlaskim – załącznik nr 1 do Instrukcji dotyczącej gromadzenia, przechowywania i przekazywania akt KM, KM-G, KG, KZ, reprezentatywnych POP do Archiwum KW PZPR [w Białej Podlaskiej] z 1976 r., tamże, Komitet Wojewódzki Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Białej Podlaskiej (dalej: KW), sygn. 609.

¹¹ Tamże, sygn. 8 i 9.

¹² Tamże, KW, sygn. 105, s. 124-128.

o połączeniu KM PZPR i KG PZPR w Radzynie Podlaskim w jedną instancję – Komitet Miejsko-Gminny PZPR w Radzynie Podlaskim¹³.

Organizacja Komitetu nie zmieniła swojego charakteru, poza dokooptowaniem do składu komunistów z terenu gminy Radzyń Podlaski. Na czele KMG stał I sekretarz wspomagany przez sekretarzy (organizacyjny, rolny, propagandy). I sekretarz kierował pracą KMG i Egzekutywy, reprezentował instancję na zewnątrz, przewodniczył posiedzeniom. Ponadto prowadził dokumentację tajną, akta nomenklatury i z ramienia PZPR przewodniczył Komisji Współdziałania (PZPR, Zjednoczone Stronnictwo Ludowe i Stronnictwo Demokratyczne). Tak jak pozostali członkowie Egzekutywy, nadzorował pracę wybranych podstawowych organizacji partyjnych. Funkcję I sekretarza KMG PZPR w Radzynie Podlaskim pełnili kolejno: Stanisław Gdala (1982-1987) i Marian Bukowski (1987-1990).

Po połączeniu obu komitetów w Radzynie Podlaskim funkcjonowały komisje: a) ds. skarg, listów i sygnałów od ludności, b) ds. młodzieży, c) Ideologiczna, d) Organi-

---

¹³ Tamże. Połączenie instancji miejskiej z gminną zbiegło się w czasie z powołaniem jeszcze jednej struktury PZPR funkcjonującej w Radzynie Podlaskim, jaką był Rejonowy Ośrodek Pracy Partyjnej. Powołano go do istnienia w styczniu 1982 r. w oparciu o decyzję Sekretariatu Komitetu Centralnego PZPR z grudnia 1981 r., co wiązało się z nowymi zadaniami partii komunistycznej w okresie stanu wojennego. ROPP swoim zasięgiem obejmował tereny komitetów mmiennych w Czemiernikach, Drełowie, Kąkolewnicy, Komarówce Podlaskiej, Międzyrzeczu Podlaskim, Ulanie, Wohyniu; Komitetu Miejskiego w Międzyrzeczu Podlaskim oraz Komitetu Miejsko-Gminnego w Radzynie Podlaskim. ROPP wchodził w skład wybieralnych organów statutowych PZPR, lecz stanowił biurokratyczną strukturę „doradczo-koordynacyjną” wobec instancji stopnia podstawowego. Funkcjonował w prawach terenowego wydziału KW w Białej Podlaskiej, a do jego głównych zadań należało kierowanie instancjami I stopnia, integracja aktywu partyjnego, usprawnienie przepływu informacji (w tym o nastrojach społeczeństwa i sytuacji społeczno-gospodarczej), umocnienie funkcji kontrolnej władz zwierzchnich, utrzymywanie ciągłego kontaktu z POP-ami i poszczególnymi instancjami partii, usprawnienie i organizacja działalności propagandowej partii. Na czele ROPP stał kierownik (w randze kierownika wydziału KW) odpowiadający za całokształt pracy ośrodka, którego personel stanowili: a) zastępca kierownika w randze zastępcy kierownika wydziału KW; b) instruktor ds. organizacyjno-szkoleniowych, społeczno-samorządowych i rolnych (do jego obowiązków należało organizowanie narad i szkoleń aktywu i sekretarzy POP, współpraca z organizacjami społecznymi, koordynacja pracy POP, utrzymywanie kontaktu z jednostkami administracji państwowej); c) instruktor ds. ewidencji (prowadzenie ewidencji partyjnej, zaopatrzenie instancji partyjnych w druki ewidencyjne, sporządzanie statystyk i analiz); c) instruktor ds. składek (naliczanie i opłacanie składek, pomoc w prowadzeniu spraw finansowo-gospodarczych instancji podstawowych); d) pracownik techniczny (obsługa telexu, małej poligrafii, maszynopisanie i wykonywanie prac administracyjno-biurowych).

Bezpośrednie zwierzchnictwo nad ROPP sprawowali sekretarze KW, w zależności od tematyki zadań, zaś ocena z ich działalności przedstawiana była raz w roku na Egzekutywie KW oraz podczas wojewódzkich konferencji sprawozdawczych i sprawozdawczo-wyborczych.

Swoje funkcje wykonywał ROPP przy pomocy aktywu partyjnego powoływanego przez kierownika ośrodka spośród członków partii komunistycznej – pracowników instytucji i podmiotów, najlepiej obejmujących zasięgiem działania więcej niż jedną terenową jednostkę administracyjną państwa (obszar ponadgminny). Na czele ROPP w Radzynie Podlaskim stał Julian Dobrowolski; funkcję zastępcy kierownika piastował Kazimierz Brożek, który od 1 grudnia 1986 r. został kierownikiem ośrodka. Jeśli chodzi o strukturę wewnętrzną, radzyński ROPP składał się z trzech sekcji: 1) pracy ideologicznej i wewnątrzpartyjnej; 2) Ekonomicznej; 3) Rolnej. W pracach sekcji uczestniczyło od 3 do 5 osób.

Przy ROPP w Radzynie Podlaskim usytuowana była filia Wieczorowego Uniwersytetu Marksizmu-Leninizmu – struktura szkoleniowa prowadząca kursy ideologiczne dla kadry nomenklaturowej. W radzyńskim WUML prowadzono Roczne Studium Nauk Społecznych dla aktywu funkcyjnego, przyjmujące na jeden kurs 20-30 słuchaczy.

Przy ROPP w Radzynie Podlaskim funkcjonowała także Inspekcja Robotniczo-Chłopska – organ kontrolny, którego zadaniem była walka z tzw. spekulacją towarem, czyli hurtowym wykupem towaru i odsprzedawaniem go po wyższej cenie. W teorii była to organizacja społeczna, w praktyce w jej skład wchodził aparat partii komunistycznej, pracownicy Prokuratury Rejonowej i Rejonowego Urzędu Spraw Wewnętrznych, APL O/R, Rejonowy Ośrodek Pracy Partyjnej w Radzynie Podlaskim, sygn. 1, s. 134-138.

zacyjna, e) Rolna, f) Ekonomiczna, g) ds. kobiet oraz ds. działaczy ruchu robotniczego.

W momencie utworzenia KMG gminna organizacja partyjna zrzeszała 1369 członków PZPR, którzy należeli do 67 podstawowych organizacji partyjnych¹⁴. Pod koniec istnienia partii komunistycznej miejsko-gminna instancja w Radzynie Podlaskim posiadała 1410 członków należących do 69 podstawowych organizacji partyjnych (w tym 11 wiejskich), co stanowiło 9,2% ogółu mieszkańców¹⁵.

Erozja dyktatury wewnątrz bloku komunistycznego, kryzys gospodarczy oraz związane z tym naciski społeczne zmusiły komunistów w Polsce do podzielenia się władzą z częścią opozycji¹⁶. Komitet Miejsko-Gminny PZPR w Radzynie Podlaskim zakończył swoje istnienie w wyniku samorozwiązania się PZPR podczas XI Zjazdu partii 29 stycznia 1990 r. Sukcesorem majątku i tradycji PZPR została Socjaldemokracja Rzeczypospolitej Polskiej (SdRP).

Kancelarie obu omawianych tu komitetów posługiwały się systemem kancelaryjnym dziennikowym. Ich dokumentacja została przejęta wraz z pozostałymi aktami stanowiącymi zasób Archiwum Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Białej Podlaskiej 29 czerwca 1990 r., za pośrednictwem białskiej struktury sukcesora PZPR – Socjaldemokracji Rzeczypospolitej Polskiej. Akta przejęto na podstawie bardzo fragmentarycznych, nie odpowiadających faktycznemu stanowi, spisów zdawczo-odbiorczych. Nabytki zakwalifikowane zostały jako jeden zespół, któremu nadano nazwę: Archiwum Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Białej Podlaskiej, gdyż składały się nań akta wszystkich instancji partii województwa białkopodlaskiego (KW, KM, KG, KZ, POP), a także dokumentacja odziedziczona po Komitetach Powiatowych w Białej Podlaskiej, Łosicach i Radzynie Podlaskim, przechowywane dotychczas w Archiwum KW. Ilość dokumentacji wytworzonej przez radzyńskie komitety nie była wyodrębniona. 2 września 1992 r. przejęto rozsyp dokumentacji przechowywanej w byłym Komitecie Miejsko-Gminnym w Radzynie Podlaskim, zawierający akta wytworzone przez Komitet Powiatowy oraz instancje podległe, Komitet Gminny, Miejski i Miejsko-Gminny. Z racji braku jakiegokolwiek ewidencji tymczasowo utworzono zeń jeden zespół: Komitet Miejski Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Radzynie Podlaskim. W 2000 r. dokonano rozpoznania poszczególnych zespołów, wchodzących w skład Archiwum KW PZPR w Białej Podlaskiej i utworzono zespół Komitet Miejsko-Gminny PZPR w Radzynie Podlaskim. W latach 2007-2008 rozpoznano przynależność zespołową dokumentacji wchodzącej w skład Komitetu Miejskiego PZPR w Radzynie Podlaskim wydzielając dokumentację poszczególnych aktotwórców.

---

¹⁴ Archiwum Państwowe w Lublinie Oddział w Radzynie Podlaskim, Komitet Miejsko-Gminny Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Radzynie Podlaskim (dalej: APL O/R, KG), sygn. 1.

¹⁵ Tamże, sygn. 6.

¹⁶ Zob. np. A. Dudek, *Reglamentowana rewolucja. Rozkład dyktatury komunistycznej w Polsce 1988-1990*, Kraków 2004.

Spuścizna dokumentacyjna komitetów partii komunistycznej ma postać materiału aktowego; jednostki archiwalne to akta luźne i posyty w teczkach wiązanych, a w nich dokumentacja w postaci rękopisów, maszynopisów i druków. Ze względu na miejsce PZPR w systemie władzy w okresie PRL materiały archiwalne wytworzone przez poszczególne instancje partii znacznie odbiegają swoim charakterem, a tym samym i znaczeniem, od dokumentacji wytworzonej przez inne partie polityczne. Nadrzędność PZPR we wszystkich dziedzinach życia w Polsce w latach 1948-1989, sprawia, że przy opracowywaniu problematyki z zakresu historii Polski Ludowej materiały archiwalne wytworzone przez tę partię należy traktować na równi z aktami organów władzy państwowej. Akta KM i KMG PZPR w Radzynie Podlaskim zawierają takie informacje w odniesieniu do terenu miasta Radzyna z lat 1975-1989. W okresie funkcjonowania KM (1975-1982) odnajdziemy w nich informacje z zakresu życia społeczno-politycznego, gospodarczego i kulturalnego gminy. Główne serie akt zachowanych w zespole obejmują: materiały gminnych konferencji sprawozdawczo-wyborczych z lat 1974-1981, protokoły z posiedzeń plenarnych z lat 1975-1982, posiedzeń Egzekutywy z lat 1975-1982, dokumentację Miejskiej Komisji Rewizyjnej z lat 1975-1981; Miejskiej Komisji Kontroli Partyjnej z lat 1976-1982 (w tym akta postępowań w sprawie konkretnych członków partii), narad aktywu z lat 1976-1980, Komisji ds. Działaczy Ruchu Robotniczego z lat 1975-1982, Miejskiego Ośrodka Pracy Ideowo-Wychowawczej z lat 1975-1982, mapę polityczną Radzyna z 1975 r., program działania instancji miejskiej PZPR w okresie stanu wojennego z 1982 r., teleksy przesyłane z KW z lat 1981-1982, dokumentację organizacyjno-administracyjną KM z lat 1975-1981, skargi i wnioski oraz ich analizę z lat 1975-1980,

sprawozdawczość statystyczną z lat 1977 i 1979, rozmowy indywidualne z członkami i kandydatami z lat 1973-1978, informacje o organizacji podstawowych organizacji partyjnych z lat 1973-1982, ruchu związkowym z lat 1979-1981, przebiegu kampanii sprawozdawczo-wyborczych z lat 1975-1982, realizacji uchwał KC z lat 1975-1982, meldunki Komisariatu Milicji Obywatelskiej z lat 1975-1977, przygotowań i przebiegu wyborów do sejmu i rad narodowych, planów obchodów rocznic i świąt państwowych i partyjnych z lat 1975-1980, czynów społecznych z lat 1973-1980 oraz broszury obcej proweniencji przesyłane do wiadomości KM (w tym wydawnictwa Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Białej Podlaskiej) z lat 1975-1982.

Spuścizna po KMG (1982-1990) obejmuje materiały miejsko-gminnych konferencji sprawozdawczo-wyborczych z lat 1982-1989, protokoły z posiedzeń plenarnych z lat 1982-1989, posiedzeń Egzekutywy z lat 1982-1989, Miejsko-Gminnej Komisji Rewizyjnej z lat 1982-1986; Miejsko-Gminnej Komisji Kontroli Partyjnej z lat 1983-1986, narad aktywnych z lat 1983-1984, komisji problemowych z lat 1982-1988, zespołu radnych członków PZPR z lat 1983-1988, plany pracy i sprawozdawczość z lat 1983-1987, regulaminy pracy z lat 1983-1986, Archiwum KMG z lat 1983-1987, korespondencja z lat 1982-1990, materiały i informacje dotyczące podstawowych organizacji partyjnych z lat 1983-1989, odznaczenia z lat 1984-1988, szkolenia partyjne z lat 1982-1989, propaganda wizualna z lat 1986-1986, kampanie sprawozdawczo-wyborcze i przedzjazdowe z lat 1983-1989, ruch związkowy z lat 1984-1988, rozmowy indywidualne z członkami i kandydatami partii z lat 1986-1989, obchody rocznic i świąt partyjno-państwowych z lat 1982-1989, czyny społeczne z lat 1988-1989, przygotowania i przebieg wyborów do sejmu i rad narodowych z lat 1984-1989, informacje o sytuacji społeczno-gospodarczej oraz realizacji wytycznych władz z lat 1983-1989, wykaz członków Towarzystwa Krzewienia Kultury Świeckiej i PAX (niedatowane), opinia partyjna nt. z-cy Szefa RUSW (niedatowana) oraz broszury obcej proweniencji przesyłane do wiadomości KMG z lat 1983-1990.

Opracowanie zespołów Komitet Miejski PZPR w Radzynie Podlaskim i Komitet Miejsko-Gminny PZPR w Radzynie Podlaskim toczyło się z przerwami od 1998 r. Prace prowadzono w oparciu o wytyczne i zalecenia metodyczno-organizacyjne Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych z lat 1992-1994¹⁷ oraz przy wykorzystaniu *Instrukcji dotyczącej gromadzenia, przechowywania i przekazywania akt KM, KM-G, KG, KZ, reprezentatywnych POP do Archiwum KW PZPR z listopada 1976 r.*¹⁸ W latach 1998-1999 spośród akt Archiwum KW PZPR w Białej Podlaskiej wydzielono szereg nowych zespołów i przesunięto z Komitetu Miejskiego w Radzynie Podlaskim do nowo utworzonego zespołu Komitet Miejsko-Gminny PZPR w Radzynie Podlaskim dokumentację wytworzoną przez tego aktotwórcę. Część przejęta z KW PZPR w Białej Podlaskiej obejmowała standardową dokumentację przewidzianą w normatywach kancelaryjno-archiwalnych dla Archiwów KW PZPR: materiały z konferencji, posiedzeń plenarnych, Egzekutywy i komisji. Część przejęta z radzyńskiej instancji partii stanowiła materiały organizacyjne. Znajdowały się one w stanie rozsypanym. W pierwszej kolejności uformowano zatem

---

¹⁷ Pismo okólne nr 1 NDAP z 29 kwietnia 1992 r. w sprawie postępowania z dokumentacją przejętą z byłych komitetów wojewódzkich Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, [w:] *Zbiór przepisów archiwalnych wydanych przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych w latach 1952-2000*, opr. M. Tarakanowska i E. Rosowska, Warszawa 2001 (dalej: *Zbiór przepisów...*) oraz Pismo okólne nr 3 NDAP z 24 października 1994 r. w sprawie oceny dokumentacji przejętej z byłych archiwów komitetów wojewódzkich PZPR, tamże.

¹⁸ APL O/R, KW, sygn. 609, s. 19-29.

jednostki archiwalne, z których w trakcie opracowania utworzono grupy rzeczowe. Zawartość jednostek została uporządkowana i spaginowana. Korekcie poddano tytuły teczek oryginalnych, zaś pozostałym nadano nowe tytuły. Układ akt stanowi połączenie układu zgodnego z w/w *Instrukcją dotyczącą gromadzenia, przechowywania i przekazywania akt KM, KM-G, KG, KZ, reprezentatywnych POP do Archiwum KW PZPR* z listopada 1976 r. (konferencje, Plenum, Egzekutywa, komisje) oraz układu rzeczowo-chronologicznego pozostałej części dokumentacji. W zespole KM PZPR w Radzynie Podlaskim, jako anteriora, zachowano część akt z lat 1973-1974 – dotyczą one konferencji sprawozdawczo-wyborczej, która wybrała władze partyjne funkcjonujące w okresie reformy administracji w 1975 r., bądź są jednorodne treściowo z pozostałą dokumentacją.

Układ akt w zespole archiwalnym Komitet Miejski PZPR w Radzynie Podlaskim:

1. Konferencje Miejskie z lat 1974-1981 (sygn. 1-8).
2. Plenum KM z lat 1975-1982 (sygn. 9-17).
3. Egzekutywa KM z lat 1973-1982 (sygn. 18-33).
4. Miejska Komisja Rewizyjna z lat 1975-1981 (sygn. 34-35).
5. Miejska Komisja Kontroli Partyjnej z lat 1976-1982 (sygn. 36-53);
- akta spraw prowadzonych przez MKKP z lat 1976-1982 (sygn. 38-53).
6. Narady aktywu z lat 1976-1980 (sygn. 54).
7. Komisja ds. działaczy ruchu robotniczego z 1975-1982 roku (sygn. 55-58).
8. Miejski Ośrodek Pracy Ideowo-Wychowawczej z lat 1973-1982 [1983] (sygn. 59-68).
9. Mapa polityczna miasta Radzyna Podlaskiego z 1975 r. (sygn. 69)¹⁹.
10. Lustracja KM z 1976 r. (sygn. 70).
11. Program działania KM z 1982 r. (sygn. 71).
12. Informacje teleksowe z KW z lat 1981-1982 r. (sygn. 72).
13. Wykaz pracowników i aktywu frontu ideologicznego z 1978 r. (sygn. 73).

¹⁹ Zob. dział „Źródła”.

14. List gratulacyjny I sekretarza z 1976 r. (sygn. 74).
15. Pogrzeb działacza partyjnego z 1976 r. (sygn. 75).
16. Deklaracje wstępujących do partii z 1977 r. (sygn. 76).
17. Dziennik korespondencyjny KM z lat 1975-1976 (sygn. 77).
18. Archiwum KM z lat 1976-1981 (sygn. 78).
19. Gospodarka administracyjno-materiałowa z lat 1975-1978 (sygn. 79-81).
20. Skargi i wnioski z lat 1975-1980 (sygn. 82-85).
21. Sprawozdawczość statystyczna o członkach partii z lat 1977 i 1979 (sygn. 68).
22. Rozmowy indywidualne z członkami partii z lat 1973-1978 (sygn. 87).
23. Organizacja POP z lat 1973-1982 (sygn. 88-98).
24. Ruch związkowy z lat 1979-1981 (sygn. 99).
25. Kampanie sprawozdawczo-wyborcze z lat 1975-1982 (sygn. 100).
26. Realizacja uchwał KC z lat 1975-1982 (sygn. 101).
27. Meldunki MO z lat 1975-1977 (sygn. 102).
28. Wybory do sejmiku i rad narodowych z lat 1976-1989 (sygn. 103).
29. Obchody świąt i rocznic z lat 1975-1980 (sygn. 104-105).
30. Czyny społeczne z lat 1973-1980 (sygn. 106).
31. Broszury o obcej proveniencji z lat 1975-1982 (sygn. 107-127).

Układ akt w zespole archiwalnym Komitet Miejsko-Gminny PZPR w Radzynie Podlaskim:

1. Konferencje Miejsko-Gminne z lat 1982-1989 (sygn. 1-6).
2. Plenum KMG z lat 1982-1989 (sygn. 7-14).
3. Egzekutywa KMG z lat 1982-1989 (sygn. 15-31).
4. Miejsko-Gminna Komisja Rewizyjna z lat 1982-1986 (sygn. 32).
5. Miejsko-Gminna Komisja Kontroli Partyjnej z lat 1983-1987 (sygn. 33-34).
6. Narady aktywu z lat 1983-1984 (sygn. 35).
7. Komisja ds. działaczy ruchu robotniczego z lat 1982-199 (sygn. 36-44).
8. Komisja Ekonomiczna z lat 1983-1988 (sygn. 45-47).
9. Komisja Ideologiczna z lat 1982-1988 (sygn. 48-49).
10. Komisja ds. młodzieży z lat 1984-1985 (sygn. 50-51).
11. Komisja Organizacyjna z lat 1983-1988 (sygn. 52-53).
12. Komisja Rolna z lat 1982-1988 (sygn. 54-56).
13. Zespoły radnych członków PZPR z lat 1983-1988 (sygn. 57-58).
14. Planowanie i sprawozdawczość statystyczna z lat 1983-1987 (sygn. 59-62).
15. Regulaminy pracy i nomenklatura kadr z lat 1983, 1986 (sygn. 63).
16. Archiwum KMG z lat 1984-1985, 1988 (sygn. 64).
17. Dzienniki podawcze z lat 1984-1987 (sygn. 65-66).
18. Rejestr pism poufnych z lat 1982-1990 (sygn. 67).
19. Korespondencja z lat 1984-1988 (sygn. 68-73).
20. Teleksy przesyłane z KW z roku 1982 (sygn. 74).
21. Telefonogramy wysyłane z KMG z lat [1981] 1982-1990 (sygn. 75-76).
22. Podstawowe organizacje partyjne z lat 1983-1989 (sygn. 77-94).
23. Odznaczenia z lat 1984-1988 (sygn. 95).
24. Szkolenia partyjne z lat 1982-1989 (sygn. 97-103).
25. Propaganda wizualna z lat 1986-1988 (sygn. 104).

26. Kampanie sprawozdawczo-wyborcze i przedzjazdowe z lat 1983, 1986, 1989 (sygn. 105-107).
27. Ruch związkowy z lat 1984-1988 (sygn. 108-110).
28. Rozmowy indywidualne z członkami i kandydatami partii z lat 1986-1989 (sygn. 111).
29. Obchody rocznic i świąt z lat 1982-1989 (sygn. 112-120).
30. Czyny społeczne z lat 1988-1989 (sygn. 121).
31. Przygotowania i przebieg wyborów do sejmu i rad narodowych z lat 1984-1989 (sygn. 122-127).
32. Sytuacja społeczno-polityczna i realizacja uchwał z lat 1983-1989 (sygn. 128-154).
33. Wykaz kół i członków Towarzystwa Krzewienia Kultury Świeckiej (niedatowany, sygn. 155).
34. Wykaz członków Stowarzyszenia Pax (niedatowany, sygn. 156).
35. Opinia partyjna nt. z-cy Szefa Rejonowego Urzędu Spraw Wewnętrznych (niedatowany, sygn. 157).
36. Broszury obcej proveniencji z lat 1984-1990 (sygn. 158-166).

Z powyższą dokumentacją można zapoznać się w pracowni naukowej radzyńskiego Oddziału Archiwum Państwowego. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 29 lipca 2008 r. w sprawie określenia szczególnych wypadków i trybu wcześniejszego udostępniania materiałów archiwalnych²⁰, materiały archiwalne powstałe do końca 1989 r. w związku z działalnością partii i organizacji politycznych są udostępniane na potrzeby nauki i kultury, o ile nie narusza to prawnie chronionych interesów państwa, jednostek organizacyjnych i obywateli oraz tajemnic ustawowo chronionych.

²⁰ Dz. U. Nr 157, poz. 970, § 1 pkt 2.

Aneks

Członkowie organów władzy wykonawczej Komitetu Miejskiego i Komitetu Miejsko-Gminnego partii komunistycznej w Radzynie Podlaskim w latach 1975-1990²¹

I. Członkowie Plenum

Lata 1975-1977

1. Sławomir Andrzejewski
2. Stanisław Baran
3. Henryk Bogutyn
4. Wiesław Ciok
5. Arkadiusz Dankowski
6. Stanisław Dejko
7. Julian Dobrowolski
8. Kazimierz Romański
9. Józef Dziudzik
10. Tadeusz Kapica
11. Maria Kościańczuk
12. Janusz Kościelecki
13. Stefan Kuszta
14. Waclaw Matuszewski
15. Julian Mazurek
16. Andrzej Mikołajczak
17. Teresa Mitura
18. Henryk Niepsuj
19. Kazimierz Niewęglowski
20. Waldemar Pachucki
21. Henryk Plebanowicz
22. Józef Polit

Lata 1977-1979

1. Sławomir Andrzejewski
2. Stanisław Baran
3. Arkadiusz Dankowski
4. Krystyna Dołbeń
5. Adam Dołęga
6. Józef Dudzik
7. Józef Dziudzik
8. Jan Gil
9. Jan Janusz
10. Waclawa Kałuszyńska
11. Zdzisław Kapala
12. Tadeusz Kapica

---

²¹ Na podstawie akt KM i KMG PZPR przechowywanych w APL O/R.

13. Halina Koczkodaj
14. Maria Koczkodaj
15. Czesław Kołbuś
16. Stanisław Koprianiuk
17. Janusz Kościelecki
18. Maria Kotowska
19. Anna Krawiec
20. Anna Kucyk
21. Waclaw Matuszewski
22. Henryk Niepsuj
23. Józef Perzyk
24. Henryk Plebanowicz
25. Józef Polit
26. Mikołaj Skrzetuski
27. Irena Swikszcz
28. Ryszard Widz
29. Kazimierz Wiszowaty
30. Edward Wrotniak
31. Wiesław Wytrykowski
32. Stanisław Zabielski
33. Tadeusz Ziomek

Lata 1979-1981

1. Sławomir Andrzejewski
2. Baran Stanisław
3. Maria Czechowska
4. Arkadiusz Dankowski
5. Krystyna Dołbeń
6. Wiesław Domański
7. Józef Dudzik
8. Józef Dziudzik
9. Waldemar Filipowicz
10. Waclawa Kałuszyńska
11. Stanisław Kapala
12. Zdzisław Kapala
13. Tadeusz Kapica
14. Halina Koczkodaj
15. Maria Koczkodaj
16. Czesław Kołbuś
17. Janusz Kościelecki
18. Maria Kotowska
19. Bogdan Kotowski
20. Waclaw Matuszewski
21. Henryk Niepsuj
22. Ryszard Nowicki
23. Marian Ochnio
24. Sławomir Ochnio
25. Józef Perzyk
26. Henryk Plebanowicz
27. Ryszard Sidorowicz
28. Witold Sikora

29. Mikołaj Skrzetuski
30. Irena Swikszcz
31. Kazimierz Wiszowaty
32. Edward Wrotniak
33. Tadeusz Ziomek

Lata 1981-1983

1. Bronisław Bachurski
2. Kazimierz Bosko
3. Edward Dudziński
4. Jan Demczuk
5. Mirosława Fidos
6. Tadeusz Grzywaczewski
7. Jan Gil
8. Tadeusz Gmur
9. Antoni Grochowski
10. Andrzej Galbarczyk
11. Maria Haraszkievicz
12. Krzysztof Jastrzębski
13. Bogdan Kotowski
14. Włodzimierz Kolada
15. Tadeusz Kruczyński
16. Marian Kocyla
17. Henryk Kot
18. Feliks Kot
19. Konstanty Kotowski
20. Eugeniusz Kapczuk
21. Marian Kucyk
22. Marian Niewęglowski
23. Tadeusz Ostapowicz
24. Tadeusz Orkisiewicz
25. Waldemar Pachucki
26. Witold Pyzik
27. Kazimierz Rynn
28. Jan Ryba
29. Jan Szewczyk
30. Mikołaj Skrzetuski
31. Antoni Sznura
32. Edward Skulimowski
33. Antoni Suszek
34. Czesław Szafran
35. Zdzisław Wójtowicz
36. Józef Wójcik
37. Alfred Wróblewski
38. Marian Zawada
39. Edward Zieliński
40. Danuta Zielińska

Lata 1983-1986

1. Krzysztof Badziak
2. Stanisław Baran
3. Jan Brożek
4. Marian Bukowski
5. Władysław Chodkiewicz
6. Witold Chłopiak
7. Jadwiga Delmaczyńska
8. Edward Domański
9. Stanisław Gdala
10. Antoni Grochowski
11. Bronisław Grzejda
12. Tadeusz Grzeszyk
13. Krzysztof Jastrzębski
14. Eugeniusz Kapczuk
15. Kazimierz Kaczka
16. Czesław Kołbuś
17. Jerzy Konarzewski
18. Janusz Kościelecki
19. Konstanty Kotowski
20. Aleksander Kryński
21. Franciszek Kurenda
22. Zenon Kuźmiuk
23. Sergiusz Mizerski
24. Stefan Netczuk
25. Marian Niewęglowski
26. Marian Ochnio
27. Adam Osuch
28. Teresa Rzeźniczuk
29. Jerzy Rzymowski
30. Ryszard Sarnowski
31. Stanisław Sieński
32. Szczepan Skomra
33. Antoni Sobieszek
34. Adam Stańko
35. Antoni Suszek
36. Czesław Szafran
37. Janina Szlonzak
38. Ryszard Szymański
39. Aleksandra Śledź
40. Zygmunt Tchórzewski
41. Regina Welk
42. Mirosław Winnik
43. Tomasz Wojtyczka
44. Zdzisław Wójtowicz
45. Marian Zawada

Lata 1986-1990

1. Marian Bukowski
2. Władysław Chodkiewicz
3. Kazimiera Cybulska
4. Eugeniusz Cyra
5. Zofia Ćwik
6. Edward Domański
7. Stanisław Gdala
8. Antoni Grochowski
9. Bronisław Grzejda
10. Stanisław Grzejdak
11. Stanisław Kamiński
12. Zdzisław Kapala
13. Janusz Kościelecki
14. Jerzy Kułak
15. Waclaw Matuszewski
16. Józefa Mazurek
17. Mirosława Mazurek
18. Marian Niewęglowski
19. Tymoteusz Ostrowski
20. Józef Raźniak
21. Ryszard Sarnowski
22. Adam Sobieszek
23. Adam Stańko
24. Janusz Suwała

II. Członkowie Egzekutywy

Lata 1975-1977

1. Julian Dobrowolski - I sekretarz
2. Stanisław Baran - II sekretarz
3. Kazimierz Domański - sekretarz propagandy
4. Stefan Kuszta - sekretarz ekonomiczny
5. Sławomir Andrzejewski
6. Wiesław Ciok
7. Maria Kościańczuk
8. Waldemar Pachucki
9. Józef Polit

Lata 1977-1979

1. Tadeusz Ziomek - I sekretarz
2. Wiesław Wytrykowski - sekretarz
3. Stanisław Baran - sekretarz
4. Edward Wrotniak - sekretarz
5. Sławomir Andrzejewski
6. Adam Dołęga
7. Józef Dudzik
8. Waclawa Kałuszyńska

9. Tadeusz Kapica
10. Waclaw Matuszewski
11. Polit Józef

Lata 1979-1981

1. Tadeusz Ziomek – I sekretarz
2. Stanisław Kapala – sekretarz organizacyjny
3. Stanisław Baran – sekretarz ekonomiczny
4. Edward Wrotniak – sekretarz ds. ideowo-wychowawczych
5. Sławomir Andrzejewski
6. Waldemar Filipowicz
7. Bogdan Kotowski
8. Waclawa Kałuszyńska
9. Henryk Niepsuj
10. Tadeusz Kapica
11. Waclaw Matuszewski

Lata 1981-1983

1. Tadeusz Grzywaczewski – I sekretarz (1981 – VIII 1982)
2. Eugeniusz Kapczuk – sekretarz
3. Bogdan Kotowski – sekretarz
4. Waldemar Pachucki – sekretarz
5. Edward Dudziński
6. Włodzimierz Kolada
7. Tomasz Skrzetuski
8. Antoni Sznura
9. Alfred Wróblewski
10. Marian Zawada
11. Marian Niewęglowski

Lata 1983-1986

1. Stanisław Gdala – I sekretarz (od IX 1982)
2. Stanisław Baran
3. Władysław Chodkiewicz
4. Witold Chołopiak
5. Bronisław Grzejda
6. Eugeniusz Kapczuk
7. Czesław Kolbuś
8. Jerzy Konarzewski
9. Marian Niewęglowski
10. Marian Ochnio
11. Jerzy Rzymowski
12. Ryszard Sarnowski
13. Adam Sobieszek

Lata 1986-1990

1. Stanisław Gdala – I sekretarz
2. Eugeniusz Smoliński

3. Józef Wysoki
4. Stanisław Baran
5. Marian Bukowski
6. Mirosław Domański
7. Władysław Chodkiewicz
8. Zdzisław Janus
9. Stanisław Kamiński
10. Janusz Kościelecki
11. Mirosława Mazurek
12. Ryszard Sarnowski
13. Janusz Suwała